

دانشگاه خوارزمی
مرکز انجمن علمی و مطالعات استراتژیک

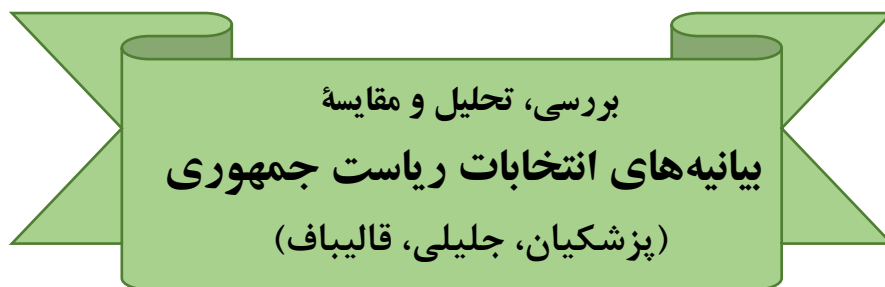
گزارش تحلیلی

بررسی، تحلیل و مقایسه

بیانیه های انتخابات

ریاست جمهوری

(پزشکیان، جلیلی، قالیباف)

۱۴۰۳

شورای سیاستگذاری و تدوین

شناسنامه

عنوان:

بررسی، تحلیل و مقایسهٔ بیانیه‌های انتخابات ریاست جمهوری (پزشکیان، جلیلی، قالیباف)

شورای سیاستگذاری:

دکتر مرتضی فرخی (استادیار گروه علوم سیاسی دانشگاه خوارزمی)
دکتر غلامرضا کریمی (دانشیار گروه روابط بین‌الملل دانشگاه خوارزمی)
دکتر محمدقاسم تنگستانی (دانشیار گروه حقوق بین‌الملل دانشگاه خوارزمی)
دکتر محمد بابایی (استادیار گروه علوم سیاسی دانشگاه خوارزمی)
دکتر علی اصغر قاسمی سیانی (استادیار گروه علوم سیاسی دانشگاه خوارزمی)
دکتر رضا خلیلی (دانشیار گروه علوم سیاسی دانشگاه خوارزمی)
دکتر غلامرضا خواجه‌فردی (استاد علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی)
دکتر عباسعلی رهبر (استاد علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی)
دکتر علی حسن‌بیگی (دانشیار فیزیک اتمی مولکولی دانشگاه خوارزمی)
دکتر افشین متقی (دانشیار گروه جغرافیای سیاسی دانشگاه خوارزمی)

تهیه و تدوین گزارش:

دکتر محمد فقیری (عضو هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان)
دکتر غلامرضا کریمی (عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی)

خرداد ۱۴۰۳

فهرست مطالب

مقدمه.....	۴
بررسی و تحلیل بیانیه انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۳، دکتر پزشکیان.....	۵
بررسی و تحلیل.....	۱۴
بررسی و تحلیل بیانیه انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۳، دکتر جلیلی.....	۱۹
بررسی و تحلیل.....	۲۳
بررسی و تحلیل بیانیه انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۳، دکتر قالیباف.....	۲۷
بررسی و تحلیل.....	۳۲
مقایسه ۳ بیانیه انتخاباتی، پزشکیان، جلیلی و قالیباف.....	۳۷

مقدمه

انتخابات یکی از مسائل اساسی جوامع و دولت‌های کنونی در جهان است؛ چرا که انتقال مسالمت‌آمیز قدرت در اغلب کشورها از این طریق صورت می‌گیرد و همه احزاب و گروه‌های سیاسی و حتی دولت‌مردان در اکثر قریب به اتفاق جوامع به آن به عنوان مهم‌ترین مکانیزم دستیابی به قدرت می‌نگرند. شکل‌گیری نظام جمهوری اسلامی در ایران پس از انقلاب اسلامی این امکان را فراهم کرد که انتخابات در کشور ما نیز به عنوان مهم‌ترین مکانیزم انتقال قدرت در سطوح مختلف مورد توجه قرار گیرد، به طوری که با تأسیس نظام جمهوری اسلامی و تصویب قانون اساسی، انتخابات به عنوان مبنای گزینش سطوح مختلف تصمیم‌گیران کشور اعم از رهبری، ریاست جمهوری، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، نمایندگان مجلس خبرگان و شوراهای اسلامی شهر و روستا قرار گرفت. با وجود این اهمیت و علی‌رغم توجه جامعه علمی و پژوهشی کشور به موضوع انتخابات، متأسفانه اغلب توجهات به صورت پراکنده و عمدتاً فردی بوده و نه تنها به صورت نظام‌مند و متمرکز به موضوع توجه نشده، بلکه حتی یک مرکز پژوهشی خاص که به صورت تخصصی و جامع به این موضوع پردازد نیز شکل نگرفته است. بر این اساس دانشگاه خوارزمی به عنوان با سابقه‌ترین مؤسسه آموزش عالی کشور با همکاری و هم‌افزایی سایر نهادهای علمی و پژوهشی، دستگاه‌های سیاستگذار و نهادهای اجرایی کشور «مرکز افکارسنجی و مطالعات انتخابات» را تأسیس نمود تا از این رهگذر خلأ علمی و پژوهشی این حوزه را پر کرده و به عنوان یک حوزه میان‌رشته‌ای، سنت علمی جدیدی را نیز در حوزه علمی و پژوهشی کشور بنیان بگذارد و از سوی دیگر پشتوانه مطالعاتی لازم را برای تصمیم‌سازی‌ها و برنامه‌ریزی‌های کشور در زمینه انتخابات فراهم نماید. بر اساس اهداف و مأموریت‌های مرکز، این گزارش تحقیقی-تحلیلی در راستای رصد مستمر افکار عمومی و مطالعه فرایندها در انتخابات چهاردهمین دوره ریاست جمهوری تقدیم می‌گردد.

مرتضی فرخی

سرپرست مرکز افکارسنجی

و مطالعات انتخابات دانشگاه خوارزمی

بررسی و تحلیل بیانیه انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۳

دکتر پزشکیان

«يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ»

«ای مردم! ما شما را از یک مرد و زن آفریدیم و شما را تیره ها و قبیله ها قرار دادیم تا یکدیگر را بشناسید؛ {اینها ملاک برتری نیست} گرامی ترین شما نزد خداوند با تقواترین شماست؛ به یقین خداوند دانا و آگاه است «حجرات ۱۳».

بیا تا جهان به بد نسپریم / به کوشش همه دست نیکی بریم
فریدون فرخ فرشته نبود / ز مشک و از عنبر سرشته نبود
به داد و دهش یافت آن نیکویی / تو داد و دهش کن، فریدون تویی

ملت شریف ایران

اینجانب به عنوان یکی از فرزندان ملت تاریخی و بزرگ ایران خود را در معرض رای شما ملت بزرگ ایران قرار داده‌ام تا در صورت همراهی و انتخاب و رأی ارزشمند شما ایرانیان بتوانم به عنوان خدمتگزار و امانتدار امید و رای تان در ساختن ایران بزرگ گام بردارم. بر همین اساس با شما عهد می‌بندم که در صورت انتخاب توسط شما همه توان و وقت و زندگی‌ام را صرف ساختن و آبادانی و عمران و پیشرفت ایران عزیز کنم. ایران میراث تمدنی و فرهنگی و سیاسی و سرزمینی ارزشمند و گرانقدر و عزیزی است که از چند هزار سال قبل سهمی قابل توجه در بر ساختن تمدن و فرهنگ بشری ایفا کرده و در جای جای این سرزمین اهورایی نشانه‌های فراوانی از تمدن چند هزار ساله ایرانیان است.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
پیشرفت، آبادانی و تمدن اهورایی	تعهدی	بیانی، روایی	پیوندی	۲۰

امروز ایران ما یعنی آن سرزمین و فرهنگ و تمدن تاریخی که نیاکان به عنوان میراثی ارزنده به ارث گذاشته‌اند با چالش‌ها و مسائل بزرگ و گره‌های پیچیده‌ای در حوزه‌های اقتصادی و سیاسی و بین‌المللی و فرهنگی و اجتماعی دست به گریبان است و گشودن این گره‌ها و حل و فصل مسائل پیش روی کشور جز با همراهی و مشارکت تک تک شهروندان ایران زمین میسر نیست.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
همراهی و مشارکت برای حل مسائل	اظهاری	مسأله - راه حل	دوپاره	۳

واقعیت این است که ارکان سازنده فرهنگ و تمدن ایران زمین که امروز به عنوان اقوام ایرانی و به تعبیری تار و پود هویت این کشور نام می بریم دیرزمانی است به علل و دلایلی از اقسام نابرابری ها و فقدان عدالت اقتصادی و اجتماعی و نظام اداری در رنج است و هر چند پس از انقلاب اسلامی بویژه در دوره اصلاحات گامهای خوبی در جهت رفع محرومیت از این مناطق برداشته شده، اما سیطره ساختار نامعقول و غیر قاعده مند از یک سو و بودجه ریزی های غلط و تجویز نسخه ها و راهبردهای مقطعی و شعاری از سوی دیگر به گسترش و تعمیق این نابرابری های تلخ انجامید که در این میان سیمای مناطق مرزی کشور را بیشتر متأثر نموده است.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
علل فقر، نابرابری و بی عدالتی	اظهاری	تحلیلی، سببی	دوپاره	۶

پیشنهاد و راهکار مشخص ما در جبران کاستی ها و محرومیت های تاریخی و مزمین در این نواحی رویکرد «تبعیض مثبت» و تمرکز برنامه ها و منابع برای پیشرفت و آبادانی نقاطی است که به شکلی شایسته مورد توجه برنامه ریزان قرار نگرفته است و متأسفانه به محرومیت این شهر یاران و خاک مهربانان از توسعه متوازن و همه جانبه انجامیده است.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
راهکار «تبعیض مثبت»	اعلامی	مسأله - راه حل	دوپاره	۳

گر این کاستی‌ها و بخشی‌نگری‌ها و فقدان نگاه ملی را در حوزه فرهنگی و مذهبی نیز تعمیم دهیم حساسیت‌ها و ضرورت‌ها بیشتر به چشم می‌آیند. بنده از اینکه رهنمودهای حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری در «وحدت کلمه» و تلاش برای «انسجام ملی» و تقویت برادری بعضاً در نزاع‌های بی‌حاصل و دشمن‌پسند مذهبی و اعتقادی کم‌رنگ می‌شود، حسرت و تاسف می‌خورم و تأمل در فرصت‌هایی که این وضعیت ناخوشایند از این دیار می‌ستاند و نیز از درخشش و زیبایی و رنگین‌کمان زیبایش می‌کاهد همواره از دغدغه‌هایم بوده است.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
دغدغه وحدت کلمه و انسجام ملی	اظهاری	بیانی	پیوندی	۵

از این که شخصیت‌های ترکمن‌کرد، بلوچ و تالش به علت تمایز مذهبی از جایگاه مناسب و در شان یک ایرانی محروم می‌شوند؛ سخت متأثر می‌شوم به ویژه وقتی که به یاد می‌آورم صف اول آفرینشگران فرهنگی و تمدنی ایران عزیز همین مردمانی هستند که در نگاه برخی از عناصر بی‌توجه به آیین‌های ملی و دینی بعضاً از حقوق اساسی شان محروم می‌شوند. بنده شایستگی‌انی از اهل سنت می‌شناسم که علیرغم کاربلدی و شایستگی صرفاً به واسطه ذهنیت بسته برخی از افراد و سیستم‌های معیوب از مناصب و جایگاه‌های مناسب برخوردار نیستند.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
تبعیض و تمایز قومی و مذهبی	عاطفی، ترغیبی	سببی، توضیحی	شناور	۶

آنان نمی‌دانند که ایران بدون فرهنگ و هویت کردی مهمترین عنصر متشکله اش را از دست می‌دهد و به نقصانی جبران ناپذیر دچار می‌شود چنانکه آذری‌های غیور و آزادیخواه و احیا کننده مشروطیت و بلوچ و سیستانی‌های دلاور و شجاع و صمیمی و هم وطنان مومن و سختکوش ارمنی و آشوری و زرتشتی‌های نیک پندار و درست کردار و مندایی‌های پاک نهاد و کلیمی‌های عزیز و عربهای رشید و غیور و بختیاری و لرهای دشمن ستیز و ترکمنان زیبا اندیش و میهن دوست و پارسانان پاسبانان و وارثان اندیشه‌های کهن و قشقایی‌های ایران دوست و ده‌ها تیره ایرانی که اهتزاز پرچم ایران و انسجام ملی مرهون تلاشها و رشادتهای آنان است.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
ملیت و قومیت	عاطفی، ترغیبی	تبیینی	شناور	۳

موسیقی ایرانی شاهد زنده و گویای چنین واقعیتی مهم و درس آموز است؛ وجود دستگاه‌ها و گوشه‌هایی مانند عراق (عراق عجم)، عرب، آذربایجانی، شوشتری، بیاتهای کرد، ترک، یا زند و دیلمان دشتی، زابل، ترکمن، مسیحی، نیشابور، افشاری، بختیاری، طوسی، نیریز و ... نشان از درهم تنیدگی زبانی و هنری و ذوقی مردم ایران زمین است که اگر چنین نبود زبان فارسی به این شیرینی و سرزندگی نمی بود؛ زبان شناسان معتقدند که در شکل گیری این زبان شیوای جهانی همه نقاط و گویشوران ایرانی از قطران تبریزی نظامی گنجوی و جلال الدین بلخی تا شهریار شعر ایرانی تا مستوره اردلان کردستانی و پژمان بختیاری و طالب آملی و حافظ و سعدی شیرازی و هزاران ادیب و سخنور تاریخ ادب فارسی نقش داشتند تا آنجا که به حق می توان ادعا کرد اگر گویش های محلی و منطقه ای ایران نمی بودند زبان فارسی نیز از ظرفیت کنونی برخوردار نمی شد و چنین شیرینی و حلاوتی نمی داشت.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
زبان فارسی و هنر ایرانی	اظهاری، عاطفی	تبیینی	شناور	۶

بر این باورم که تمام بسترها و زمینه‌ها برای ترمیم جایگاه اقوام ایرانی آنگونه که شایسته آن هستند و فراهم است. قدری اعتماد، صداقت و جدیت و تدبیر می‌خواهد تا سربازان مرزهای ایران زمین مدیران و مجریان سیاست‌های درست اقتصادی و مرزی شوند.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
ترمیم جایگاه اقوام ایرانی	اظهاری	بیانی	مستقیم	۴

امیدوارم در تعامل میان نخبگان و مردم در اقصی نقاط ایران زمین، شاهد عملی شدن چشم‌اندازها ذیل باشیم که دستیابی به آنها جز با همت آحاد ملت بزرگ ایران ممکن نیست:

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
چشم‌انداز آینده	اظهاری	بیانی، تحلیلی	مستقیم	۲

۱. نگرش فرصت‌گرایانه به حوزه اقوام و مذاهب و تلاش حداکثری در ارتقای عدالت اجتماعی و جایگاه شهروندی آنان

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
نگرش فرصت‌گرایانه به اقوام و مذاهب	اظهاری	برشماری، سبی	مستقیم	۱

۲. توجه به همه ایرانیان بر اساس حقوق شهروندی و شایستگی‌های حرفه‌ای نه بر مبنای تفاوت‌های زبانی و مذهبی

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
شایستگی و حقوق شهروندی	اظهاری	برشماری، جدلی	مستقیم	۱

۳. تقویت ارتباط میان آحاد مردم ایران از اقوام و مذاهب مختلف از طریق گفت و گوهای فرهنگی و هنری و...

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
ارتباط و گفتگو میان اقوام و مذاهب	اظهاری	برشماری، جدلی	مستقیم	۱

۴. توسعه متوازن چهار گوشه این دیار و تلاش در جهت محرومیت زدایی از طریق تقویت زیر ساخت‌ها و سرمایه‌گذاریهای دولتی و تشویق بخش خصوصی در جهت سرمایه‌گذاری در مناطق مذکور به گونه‌ای که در یک دوره چهار ساله ضریب درآمد و امنیت و رفاه و توسعه در مرز و نقاط دور از مرکز به بالاترین رتبه ارتقاء یابد.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
توسعه متوازن	اظهاری	برشماری، تشریحی	مستقیم	۱

۵. تنظیم سیاست‌های مرزی از طریق مشارکت مرزنشینان و نخبگان محلی و روسای طوایف و نهادها و نخبگان منطقه‌ای.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
تنظیم سیاست‌های مرزی	اظهاری	برشماری، تشریحی	مستقیم	۱

۶. ساماندهی اقتصاد مرزی و حل ریشه‌ای مسئله کولبران و سوخت بران و تبادلات مرزی از طریق پیشنهاد و مشارکت اصناف و نخبگان منطقه‌ای با لحاظ تقویت اقتصاد ملی و محلی.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
ساماندهی اقتصاد مرزی و کولبری	اظهاری	برشماری، تشریحی	مستقیم	۱

۷. تقویت و پاسداشت سنت‌های فرهنگی و زبانی و آیینی اقوام با استفاده از ظرفیت‌های قانون اساسی.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
تقویت و پاسداشت سنت‌ها	اظهاری	تشریحی	مستقیم	۱

۸. حرکت در مسیر عدالت اجتماعی و استخدامی و مدیریتی به ویژه در موضوع مدیریت نخبگان شایسته مناطق قومی و مذهبی و استفاده از نخبگان اهل سنت در هیات دولت و استانداران.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
عدالت اجتماعی و مدیریتی	اظهاری	برشماری، تشریحی	مستقیم	۱

۹. ایجاد و تقویت زیرساخت‌های اقتصادی و صنعتی بویژه مناطقی که در گذشته کمتر مورد توجه بوده‌اند.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
ایجاد و تقویت زیرساخت‌ها	اظهاری	برشماری، توضیحی	مستقیم	۱

۱۰. برنامه‌ریزی با رویکرد تبعیض مثبت به نفع توسعه مناطق کمتر برخوردار در سطح کشور.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
برنامه‌ریزی با رویکرد تبعیض مثبت	اظهاری	برشماری، توضیحی	مستقیم	۱

۱۱. تقویت ساختارهای مناسب در حوزه اقوام و مذاهب با هدف توجه ویژه به اقتصاد و فرهنگ و توسعه مناطق کمتر توسعه یافته قومی و مذهبی و تقویت نگاه توسعه‌ای به جای نگاه امنیتی و تهدید محور در حوزه اقوام و مذاهب.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
نگاه توسعه‌ای به جای نگاه امنیتی	اظهاری	برشماری، جدلی	مستقیم	۱

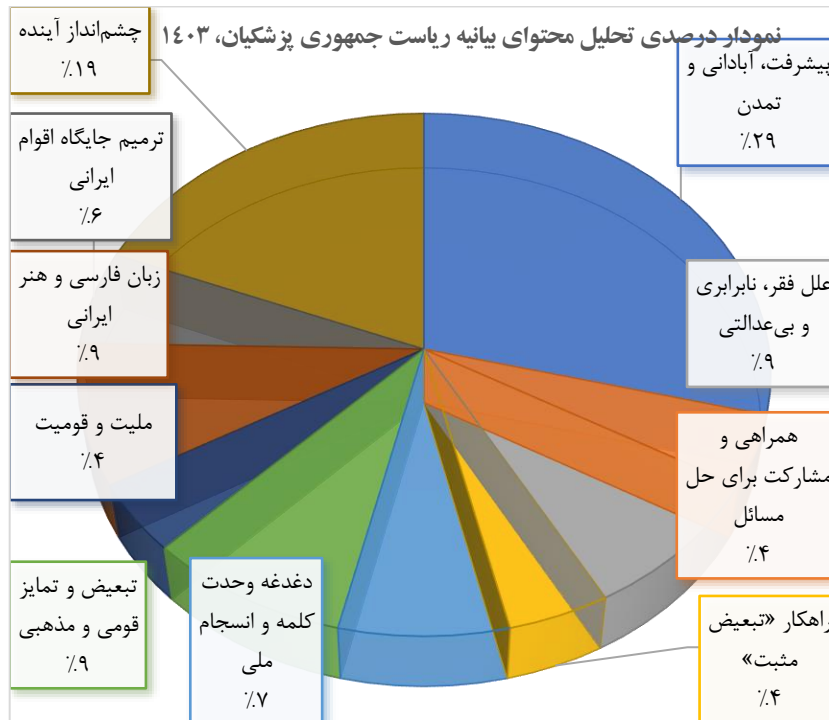
به امید ایران سربلند و سرفراز با مشارکت همه ایرانیان
خاک پای ملت ایران

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
آرزوی سرفزای و سربلندی	عاطفی، ترغیبی	بیانی	مستقیم	۱

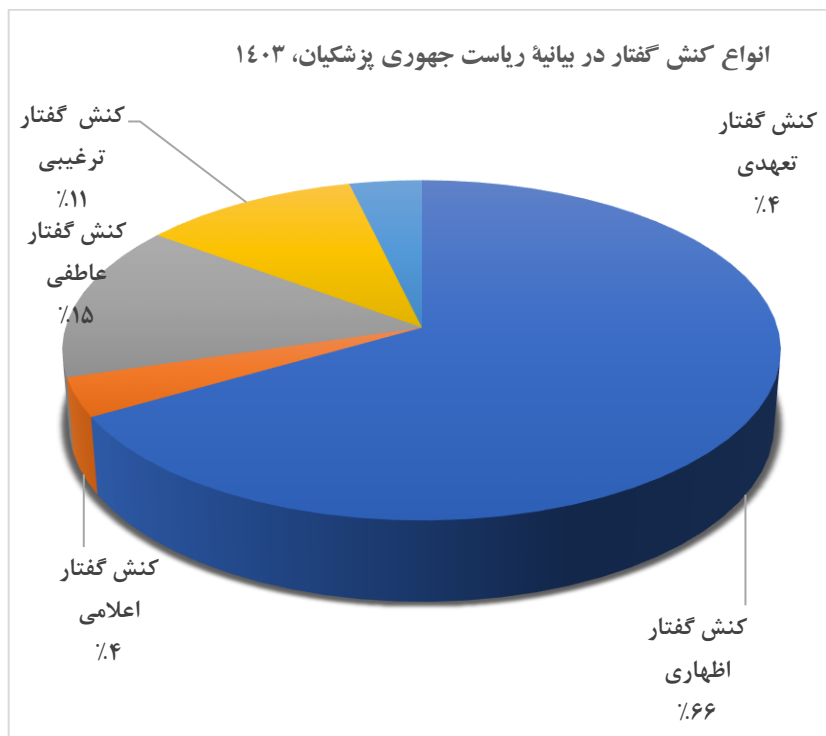
«مسعود پزشکیان»

بررسی و تحلیل

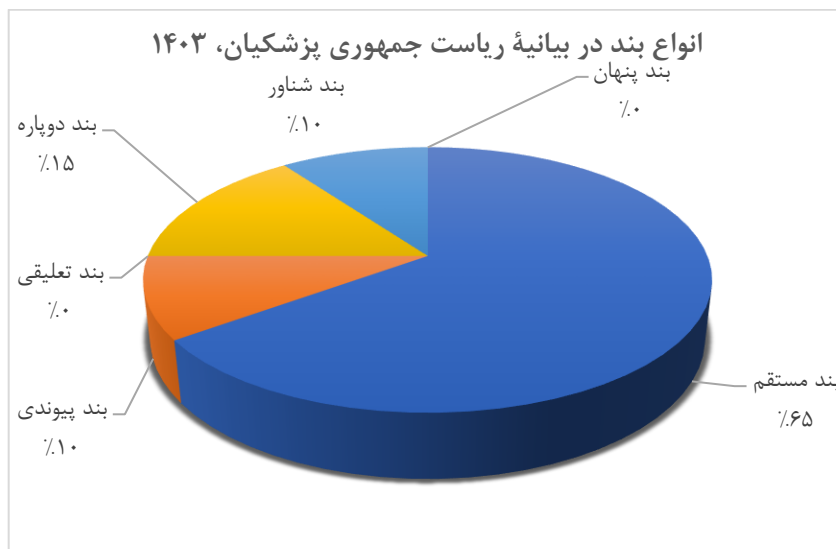
بیانیه پزشکيان دارای ۱۳۹۰ واژه، ۲۲ بند و ۷۰ جمله است. متوسط طول جمله‌های آن نیز ۲۰ واژه است.

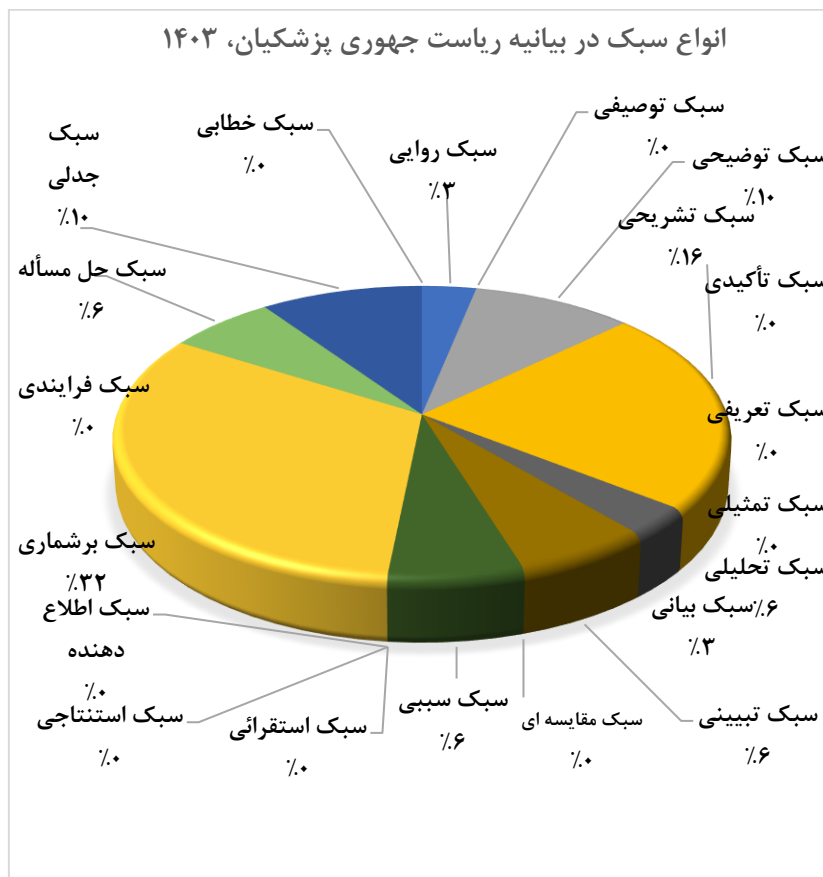
- بیشترین توجه پزشکيان به پیشرفت، آبادانی و تمدن (اهورایی) است.
- وی چشم‌اندازی از توسعه متوازن، مبتنی بر عدالت، شایستگی و حقوق شهروندی برای آینده ترسیم می‌کند.
- او به ملیت و قومیت اهمیت داده و مخالف تبعیض و تمایز قومی و مذهبی است.

- پزشکیان بیشتر به بیان مواضع، افکار و ایده‌های خود پرداخته است.
- او کمتر مخاطب را ترغیب کرده و عواطف وی را برمی‌انگیزد.
- وی کمتر قول می‌دهد و موضوعی مثل «تبعیض مثبت» را به روشنی اعلام می‌کند.

- پزشکيان دو سوم مطالب خود را به صورت مستقیم و صریح بیان کرده است.
- او برخی مطالب در بندهای دوپاره و شناور توزیع شده و باید با دقت آنها را جمع کرد.
- وی هیچ مطلبی را پنهان نمی‌گذارد اما درک برخی از مطالب وی به خاطر شناور بودن کمی دشوار است.

- پزشکیان به صراحت و به صورت برشماری چشم انداز آینده را ترسیم کرده است.
- وی به تحلیل مسائل و ارائه راه حل می پردازد و موضع جدلی می گیرد و دفاع می کند.
- او به خوبی به توضیح، تشریح و تبیین موضوعات می پردازد.

بررسی و تحلیل بیانیه انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۳

دکتر جلیلی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَأَنْ لَوْ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَهُمْ مَاءً غَدَقًا

ملت شریف و بزرگوار ایران!

خردادماه سال ۱۳۹۲ پس از تبریک به منتخب شما و آرزوی موفقیت در مسیر انقلاب اسلامی برای وی، به دوستان خود اعلام کردم: «کار ما تازه شروع شده است».

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
آغاز کار و رسالت ما	اعلامی	بیانی	تعلیقی	۳

آنچه در ۴ سال گذشته دنبال شد جستجوی پاسخ های معتبر به مشکلات کشور بر مبنای گفتمان انقلاب اسلامی بود. حاصل این تلاش یافتن فرصت هایی سترگ در مسیر تعالی و پیشرفت کشور است که متاسفانه دولت فعلی ناتوان از مدیریت آنهاست.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
حل مشکلات بر مبنای گفتمان انقلاب	اظهاری	توضیحی	مستقیم	۴

انتخابات در نظام مردم سالاری دینی نه صرفاً مسیری برای دست یابی به قدرت، بلکه بستری برای ارتقای فرهنگ سیاسی، تبیین مسایل اصلی کشور، مشارکت وسیع افکار عمومی و چاره جویی مشکلات و تحکیم همدلی ملت در مسیر پیشرفت است.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
نقش انتخابات	اظهاری	توضیحی	شناور	۴

جمهوریت نظام اقتضا می کند، مردمی که آزادانه انتخاب می کنند راه حل های تفکر انقلابی را برای اداره ی امور بشناسند و باور کنند. آن گاه که مردم اقناع شوند تنها تفکر انقلابی می تواند کشور را از تنگناها و تهدیدها عبور دهد و فرصت ها را به نتیجه برساند، این باور، مردم را به گزینه ای انقلابی در انتخابات رهنمون خواهد ساخت. همچنان که اگر ابرهای تردید بر کارآمدی گفتمان انقلاب اسلامی سایه افکند، باور مردم به آن تضعیف خواهد شد. چنان که در مناظرات سال ۱۳۹۲، چنین تردیدهایی سایه افکند.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
راه حل های تفکر انقلابی	اظهاری	توضیحی تمثیلی	مستقیم	۱۱

امروز وظیفه ی جریان انقلابی است تا راه حل های تفکر انقلابی را در عرصه های مهمی چون فرهنگ، سیاست، اقتصاد به ویژه در موضوعات مهمی چون تولید، اشتغال، مسکن،

صنعت، کشاورزی، بانکداری و ... به شکل برنامه‌ای قابل تحقق و باورپذیر به مردم ارائه کند. باید نشان داد ساختار اجرایی-اداری کشور، چه ایرادهایی دارد و چگونه می‌تواند در خدمت مردم قرار گیرد. باید نشان داد چگونه می‌توان با تبعیض، فقر، فساد مبارزه کرد. سعی ما آن بود این راه حل‌ها را بیابیم و به مردم ارائه کنیم.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
وظیفه جریان انقلابی	اظهاری	سببی تحلیلی	مستقیم	۸

حضور مستمر در روستاها و شهرهای استانهای مختلف و برگزاری جلسات مباحثه دانشجویی در ده‌ها دانشگاه کشور تلاشی نه برای دعوت به خود بلکه وظیفه‌ای برای اثبات و تبیین کارآمدی تفکر انقلابی فارغ از هر شخص و چهره و گروه و جناح بود. وظیفه‌ای که همچنان اصلی‌ترین دستور کار همه دلسوزان انقلاب و علاقه‌مندان به پیشرفت کشور است. اینک در آستانه فرصت مبارک انتخابات بر تمام علاقه‌مندان به گفتمان انقلاب اسلامی است تا با حرکتی فراگیر و هماهنگ حقیقت کارآمد و گره‌گشای تفکر انقلابی را تبیین و در باور عمومی مستحکم کنند و اجازه ندهند افرادی با زاویه گرفتن از ولایت و شاخص‌هایی که مقام معظم رهبری در این سالها مکرر بر آن تاکید فرموده‌اند، گرایش‌هایی به اهمال و ناکارآمدی، خودباختگی و محافظه‌کاری و انحراف را به جامعه تحمیل و در عزم انقلابی مردم تردید ایجاد کنند.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
اثبات و تبیین کارآمدی تفکر انقلابی	اظهاری	تبیینی	شناور	۸

اینجانب با تشکر از همه هموطنان و چهره های خدوم و دلسوز مخصوصا جوانان پرشور و باورمند انقلابی که در ماه های گذشته با نظر لطف، این برادر خود را به حضور در فرآیند انتخابات ریاست جمهوری دعوت کردند اعلام می کنم با تمرکز ویژه بر "موضوعیت" انتخابات و نه صرفا طریقت آن برای کسب قدرت، در این فرآیند فعالانه حضور خواهم داشت و از هم اکنون به سهم خود از همه نیروهای انقلاب دعوت می کنم با تمام توان برای شکوفایی ظرفیت انتخابات در مسیر بازیابی مسایل اصلی کشور و راه حل های مبتنی بر منظومه معرفتی - آرمانی انقلاب اسلامی در صحنه باشند.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
حل مسائل با منظومه معرفتی آرمانی انقلاب	اعلامی	تبیینی	تعلیمی	۵

خداوندا!

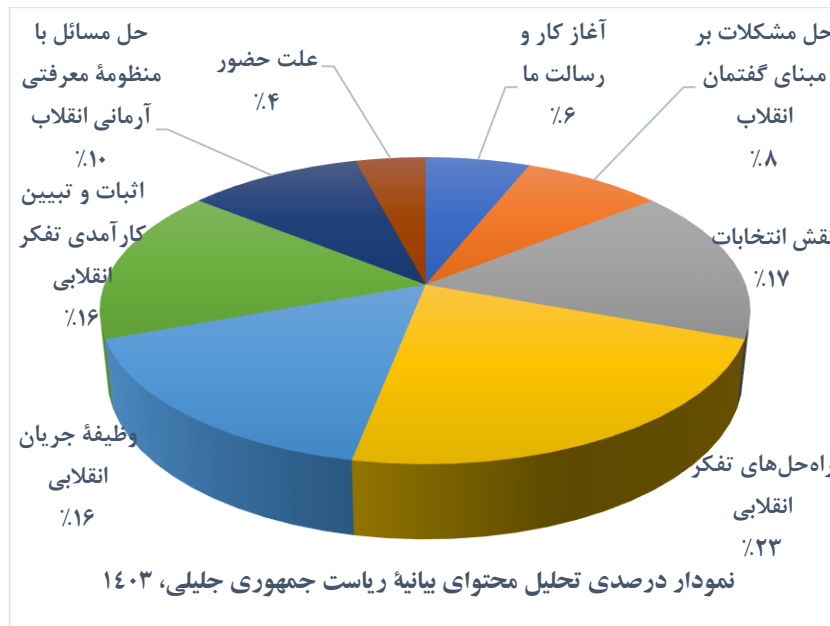
تو خود شاهی آن چه از ناحیه ی ما صورت گرفت، نه رقابتی برای تصاحب قدرت، و نه تلاشی برای فزونی ثروت بود؛ بلکه می خواهیم نشانه های دین تو را آشکار و اصلاح را در سرزمین های تو برقرار سازیم تا بندگان مظلوم تو ایمن گردند و حدود الهی برپا شود.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
علت حضور	عاطفی ترغیبی	بیانی	پیوندی	۵

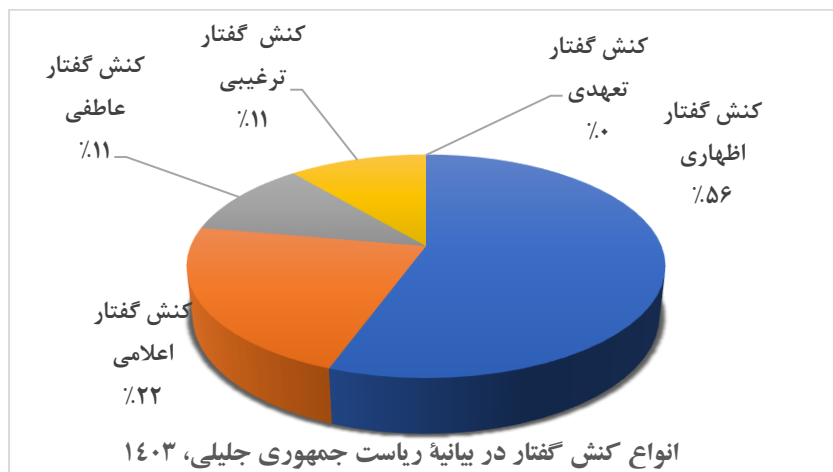
«سعید جلیلی»

بررسی و تحلیل

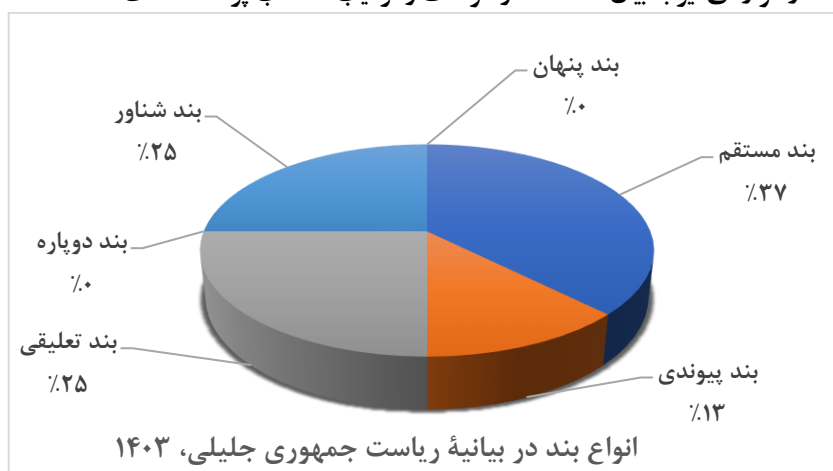
بیانیه جلیلی دارای ۶۰۲ واژه، ۸ بند و ۴۸ جمله است؛ متوسط طول جملات نیز ۱۲٫۵ واژه است.

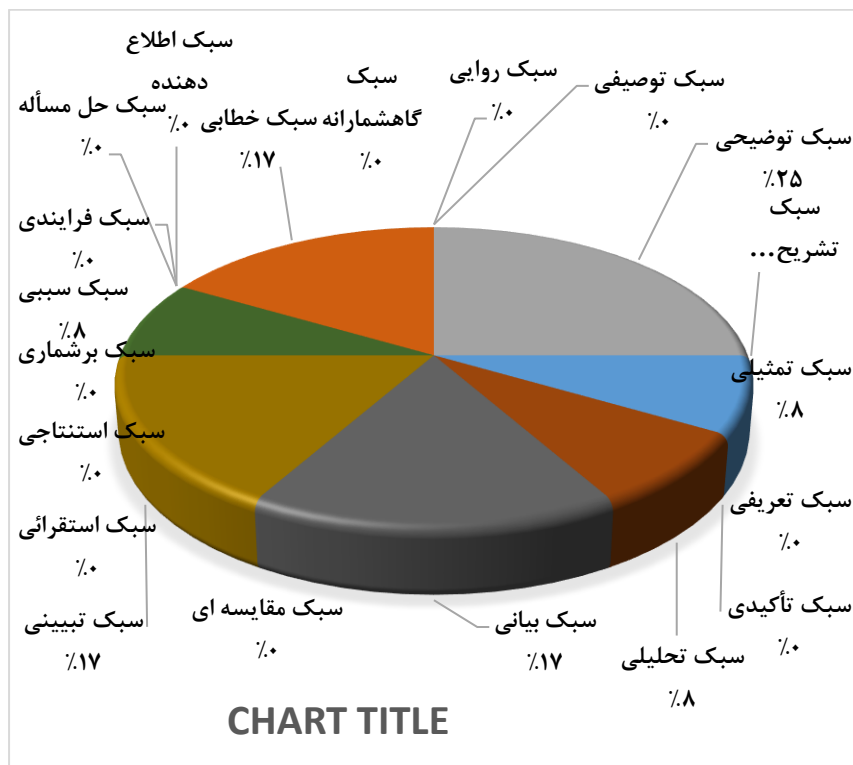
- گفتمان جلیلی بر گفتمان انقلاب اسلامی استوار است.
- در منظومه معرفتی آرمانی انقلاب سیر می کند.
- حل مشکلات مختلف کشور را تنها با رویکرد تفکر انقلابی ممکن می داند.

- جلیلی بیشتر به اظهار نظرات و مواضع و افکار خود پرداخته است.
- مواضع و تفکر خود اعلام کرده است.
- در مواردی نیز به بیان احساسات و عواطف و ترغیب مخاطب پرداخته است.

- جلیلی یک سوم حرفش را مستقیم و صریح گفته است.
- برخی از مفاهیم وی در داخل بندها شناور و پراکنده است که درک آن را مشکل می‌سازد.
- استفاده از بند تعلیقی باعث کشش و ایجاد تعلیق در ذهن مخاطب می‌شود.

- جلیلی بیشتر به بیان و تبیین مواضع و افکارش پرداخته است.

- سبک زبانی اش توضیحی تحلیلی تبیینی است.

از سبک تمثیلی و آرایه تمثیل که شگردی رتوریکی است، استفاده کرده است: «همچنان که اگر ابرهای تردید بر کارآمدی گفتمان انقلاب اسلامی سایه افکند، باور مردم به آن تضعیف خواهد شد. چنان که در مناظرات سال ۱۳۹۲، چنین تردیدهایی سایه افکند».

بررسی و تحلیل بیانیه انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۳

دکتر قالیباف

«بسم الله الرحمن الرحيم»

ملت شریف ایران!

کشور ما در لحظه‌ای تعیین کننده قرار گرفته است. لحظه‌ای که یا به عقب ماندگی‌های دهه ۹۰ بازمی‌گردد، یا مسیر خدمت و پیشرفت را پی می‌گیرد.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
انتخابات لحظه‌ای تعیین کننده	اظهاری	روایی، خطابی	مستقیم	۴

ایران عزیز ما، هر اندازه در اقتدار و توان بازدارندگی مورد حسرت دیگر کشورها قرار گرفته، در عرصه اقتصاد و رفاه نیاز به جهش دارد. معیشت و قدرت خرید خانوارهای ما وضعیت مناسبی ندارد، شاخص‌های عدالت و برابری از آرمان‌ها فاصله دارد و بخشی از جوانان و نخبگان برای آینده زندگی‌شان احساس نگرانی می‌کنند.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
جهش اقتصادی، عدالت و برابری، آینده‌نگری	اظهاری	توصیفی	شناور	۵

با وجود آن، ما دقیقاً در همین لحظه است که می‌توانیم با همدلی اجتماعی، اتحاد ملی و کاری جهادی حرکت خود را به سوی زندگی خوب و ایران پیشرفته شتاب بخشیم و عقب‌ماندگی‌ها را جبران کنیم. امروز فرصت آن را داریم که به حرکت کشور شتابی دوباره دهیم. آن فرصت همین انتخابات پیش‌روست، و نه زمان دیگر.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
شتاب در پیشرفت	اظهاری	توضیحی	شناور	۷

پیشرفت ایران، و بهبود کیفیت زندگی خانوارها و عدالت فراگیر، با مشارکت همه ممکن است و دقیقاً به همین دلیل است که امروز شما و فقط خود شما می‌توانید باری دیگر قهرمان داستان پیشرفت ایران باشید. شما جوانان! شما روستاییان! شما معلمان! شما کارگران! شما بازنشستگان! شما نخبگان! شما فعالان اقتصادی! شما دانشجویان و دانشگاهیان! و همه شما زنان و مردان ایران زمین! امروز هر کسی که بخواهد تغییری ایجاد کند، باید با استعانت از الطاف الهی از شما قدرت گیرد، به شما امید داشته باشد، و به کمک یکایک شما چشم بدوزد.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
مردمان قهرمان داستان پیشرفت	ترغیبی	روایی، خطابی	مستقیم	۱۶

من، محمدباقر قالیباف، کاندیدای چهاردهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری، برای رقم‌زدن این هدف بزرگ به سوی تک‌تک شما ایرانیان عزیز دست یاری دراز می‌کنم. شما

من را با تمام نقاط قوت و ضعفم می‌شناسید. شما می‌دانید آنچه وعده می‌دهم را به سرانجام می‌رسانم. یقین دارم فرصت همچنان برای باز کردن گره‌های درهم‌پیچیده باقی است و این را به پشتوانه کارنامه‌ای می‌گویم که در طول سالیان سال پیش چشمان شماست. اطمینان دارم که با بهره‌گیری از توانایی‌های کلیه مدیران لایق و جوانان نخبه، و با فراهم کردن بستری برای مشارکت عمومی و تکیه بر روحیه جهادی‌ای که از دوران دفاع مقدس الهام گرفته‌ایم، قادر خواهیم بود تغییری شگرف ایجاد کنیم و گام بلندی برای رفاه و آبادانی ایران برداریم و اجازه ندهیم حرکت آغاز شده ناتمام بماند.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
قول تغییر شگرف و گام بلند برای رفاه و آبادانی	تعهدی	بیانی	تعلیقی	۱۴

من، با آگاهی کامل از مشکلات پیچیده کشور و اشراف بر ظرفیت‌های متنوع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی، تصریح می‌کنم:

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
ظرفیت‌های متنوع	اظهاری	تأکیدی	مستقیم	۱

کشور ما ایران ثروتمندتر از آن است که معیشت و رفاه مردم دچار چالش باشد.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
ثروتمندی ایران	ترغیبی	تأکیدی	مستقیم	۲

دل‌های ایرانیان مهربان‌تر از آن است که همدلی اجتماعی ما اینچنین سست شود.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
مهربانی و همدلی ایرانیان	ترغیبی	تأکیدی	مستقیم	۲

جوان‌های ما توانمندتر از آن‌اند که مشکلات کشور بدین صورت مزمن و حل نشده باقی بماند.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
توانمندی جوانان	ترغیبی	تأکیدی	مستقیم	۲

عشق مردم ما به اسلام و ایران عمیق‌تر از آن است که نتواند انگیزه و امید برای حرکت ایجاد کند.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
عشق به اسلام و ایران	ترغیبی	تأکیدی	مستقیم	۲

با شما پیمان می‌بندم که هرچه در توان داریم را به کار گیریم تا دولتی مسئولیت‌پذیر، تحول‌گرا، شایسته‌سالار، مردمی و انقلابی بسازیم.

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
قول دولت تحول‌گرا، مردمی و انقلابی	تعهدی	تأکیدی	مستقیم	۲

امروز دغدغه رهبر عزیزمان و همه نیروهای انقلابی، عدالت، رفاه و سعادت مردم و پیشرفت ایران عزیزتر از جان است و این آرزوی مشترک قلب‌های همه ما را به یکدیگر پیوند می‌زند. از این رو، دولت ما دولت خدمت و پیشرفت خواهد بود تا لبخند رضایت را به

چهره ایرانی بنشانند و افتخار و سرافرازی را برای ایران عزیز کسب کند و نظام مقدس جمهوری اسلامی را در دنیا سرافراز و الگو کند.

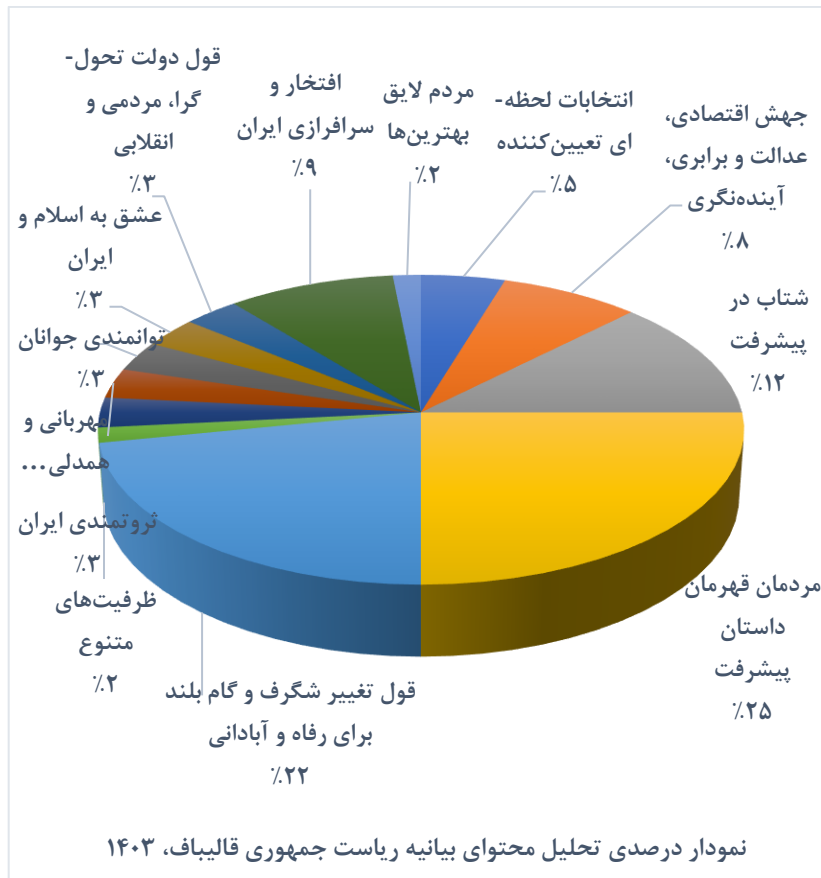
کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
افتخار و سرافرازی ایران	ترغیبی	بیانی	شناور	۶

«مردم ایران لایق بهترین‌ها هستند».

کد	کنش گفتار	سبک	ساختار	تعداد جملات
مردم لایق بهترین‌ها	ترغیبی	بیانی	مستقیم	۱

بررسی و تحلیل

این بیانیه ۵۳۲ واژه، ۶۴ جمله و ۱۳ بند دارد. متوسط طول جملات آن ۸/۵ واژه است؛ بنابراین تقریباً اکثر جملات کوتاه هستند.

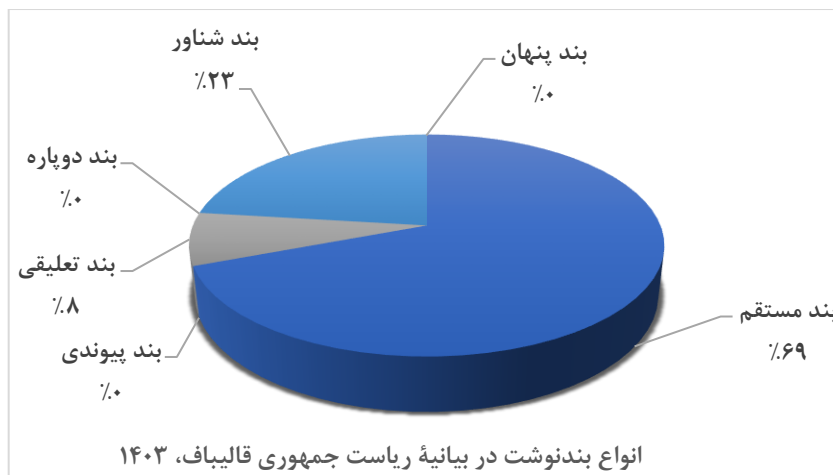

- بیشترین توجه قالیباف به مشارکت و تغییر و پیشرفت است.
- در رتبه بعدی وی به جهش اقتصادی، عدالت و آینده‌نگری توجه کرده است.
- قالیباف دولت خود را تحول‌خواه، مردمی و انقلابی می‌داند.

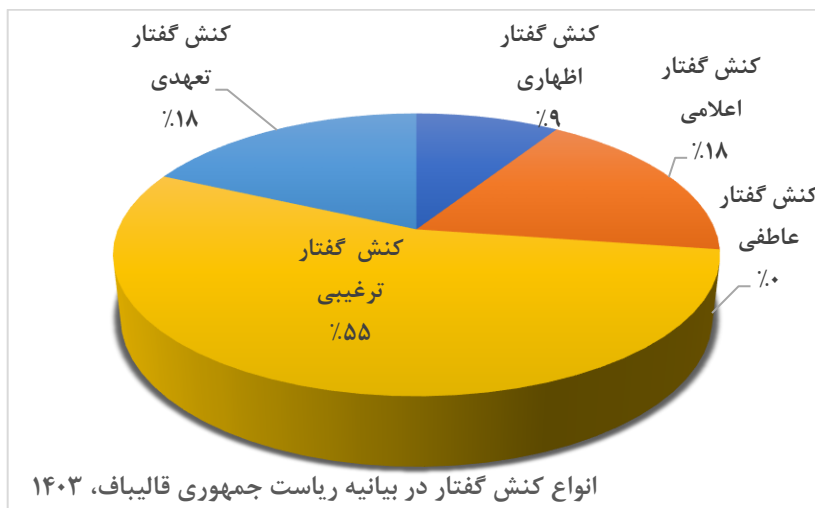
پژشکیان به موضوع پیشرفت، توسعه متوازن و ملیت و قومیت بیش از هر چیز توجه دارد. به زبان، هنر و تمدن ایرانی می‌پردازد. دغدغه انسجام ملی و وحدت دینی دارد و مخالف تبعیض و تمایز قومی و مذهبی است.

جلیلی به گفتمان انقلاب اسلامی می‌اندیشد و آن را منظومه معرفتی آرمانی می‌نامد. «انقلاب» و «انقلابی» کدهای هسته‌ای بیانیه وی است. به تفکر، جریان و کارآمدی از نوع انقلابی باور دارد و راه‌حل‌های انقلابی نامشخص ارائه می‌کند.

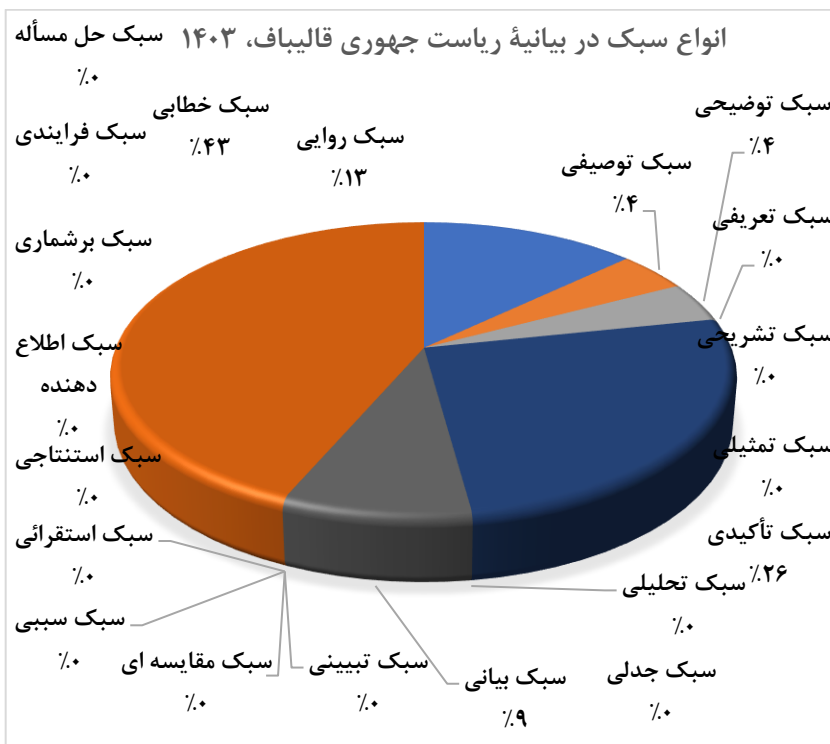
قالیباف هم دولت خود را تحول‌خواه، مردمی و انقلابی می‌خواند. به عدالت، آینده‌نگری و شتاب و جهش اقتصادی توجه دارد. او به تغییرات بزرگ و شگرف می‌اندیشد و به نقش مردم توجهی خاص دارد.

- قالیباف در بیانیه‌اش بیشتر از بند مستقیم استفاده کرده است.
- وی مواضع، افکار و ایده‌هایش را در آغاز بحث به‌طور صریح بیان کرده است.
- تقریباً یک چهارم حرف‌هایش در نوشتارش شناور است و باید آنها را جمع کرد و به هم پیوند داد.

- قالیباف بیشتر با ترسیمی آینده و توصیف خصوصیات ایرانیان به ترغیب مخاطب پرداخته است.
- به بیان مواضع، تعهدات و اظهاراتش به طور مساوی پرداخته است.
- عواطف و احساسات خود را مهار کرده و بیشتر به ترغیب هیجانانگیز مخاطب توجه کرده است.

- سبک قالیباف در بیانیه ریاست جمهوری خطابی، تأکیدی و روایی است.
- او روایت از خود و مردم ارائه می کند و مردم را قهرمان داستان انتخابات می خواند.
- وی به توصیف و توضیح مواضع و افکار خود می پردازد و بر آنها بسیار تأکید می کند.

مقایسه ۳ بیانیه انتخاباتی

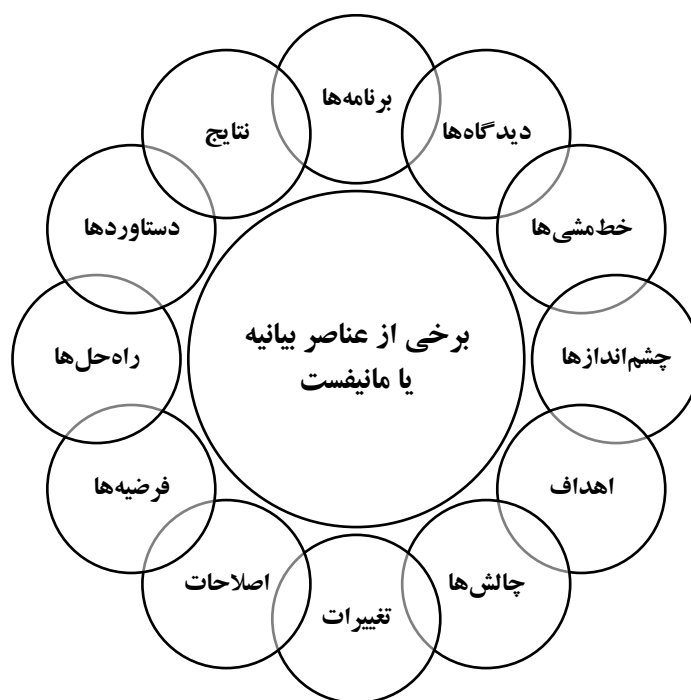
پزشکیان، جلیلی و قالیباف

حجم محتوای سه بیانیه با یکدیگر متفاوت است که در جدول زیر جزئیات آن بیان شده است. بیانیه قالیباف از بقیه حجم کمتری دارد، بندنوشت‌های آن کوتاه‌تر و طول جملات آن هم کمتر است؛ بنابراین به لحاظ هضم و پردازش باید آسان‌تر باشد.

بیانیه انتخاباتی	تعداد واژه‌ها	تعداد بندها	تعداد واژه در بند	تعداد جمله‌ها	متوسط طول جملات
پزشکیان	۱۳۹۰	۲۲	۶۳ واژه	۷۰	۲۰ واژه
جلیلی	۶۰۲	۸	۷۵ واژه	۴۸	۱۲٫۵ واژه
قالیباف	۵۳۲	۱۳	۵۰ واژه	۶۴	۸٫۵ واژه

از لحاظ محتوایی، در بیانیه پزشکیان دیدگاه « قومیت و ملیت » بارز است، در بیانیه جلیلی گفتمان «انقلاب» برجسته است و در بیانیه قالیباف، خط‌مشی «شتاب و تغییر». در بیانیه‌های مذکور مقوله‌های مختلف اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، آموزشی و ... دسته‌بندی نشده‌اند. اهداف کلی و کلان است و به طور خاص به چالش، تغییر و اصلاح

توجه نشده است. همچنین مشخص نیست که فرضیه و راه حل آنان چیست و مبنای مفهومی و مصداقی آن کدام است. تقریباً عناصر گفتمانی زیر را به سختی می توان از بیانیه استخراج کرد، در حالی که چارچوب و عناصر مانيسفت هر انتخاباتی باید صریح و مشخص بیان شده باشد.

برای مثال، واژه «برنامه» ۲ بار در بیانیه پزشکيان و ۱ بار در بیانیه جلیلی آن هم به صورت کلی و مبهم به کار رفته است و در بیانیه قالیباف اصلاً استفاده نشده است یا مثلاً واژه «راه حل» تنها ۴ بار بیانیه جلیلی استفاده شده که آن هم مختص به ارائه راه‌حل‌های انقلابی و آرمانی و کلی بوده است. واژه «هدف» نیز کلاً ۲ بار به کار رفته است؛ ۱ بار در بیانیه پزشکيان

«تقویت ساختارهای مناسب در حوزه اقوام و مذاهب با هدف توجه ویژه به اقتصاد و فرهنگ و توسعه مناطق کمتر توسعه یافته...» و در بیانیه‌ی قالیباف هدف پیشرفت ذکر شده است. به عنوان مثالی دیگر می‌توان واژه «چالش» را بیان کرد که در بیانیه‌ی پزشک‌پژشکیان در جملات «چالش‌ها و مسائل بزرگ و گره‌های پیچیده‌ای در حوزه‌های اقتصادی و سیاسی و بین‌المللی و فرهنگی و اجتماعی...» به صورت کلی یاد شده و در بیانیه‌ی قالیباف در جملات «کشور ما ایران ثروتمندتر از آن است که معیشت و رفاه مردم دچار چالش باشد»، هم به صورت نامشخص بیان شده است. از واژه «چشم‌انداز» نیز ۱ بار در بیانیه‌ی پزشک‌پژشکیان استفاده شده که دارای ۱۱ عنوان فرعی مثل حقوق شهروندی، توسعه متوازن و... است.

در هیچ‌کدام از بیانیه‌های مذکور واژه «فرضیه» استفاده نشده است. در هیچ‌کدام واژه «اصلاح» به کار نرفته است؛ تنها در بیانیه‌ی پزشک‌پژشکیان ۱ بار عبارت «دوره اصلاحات» به کار رفته است. واژه «تغییر» تنها دو بار در بیانیه‌ی قالیباف ذکر شده است آن هم با پسوند «ی» نکره و با صفت «شگرف». در ۲۵۲۴ واژه در سه بیانیه‌ی مذکور، حتی ۱ بار کلمه «چارچوب» و «نظریه» نیامده است. واژه «گفتمان» ۴ بار در بیانیه‌ی جلیلی تکرار شده که منظورش به طور صریح گفتمان انقلاب اسلامی بوده است. همچنین واژه «نتیجه» تنها ۱ بار در بیانیه‌ی جلیلی استفاده شده است؛ «تنها تفکر انقلابی می‌تواند کشور را از تنگناها و تهدیدها عبور دهد و فرصت‌ها را به نتیجه برساند».

در بیانیه‌ی یا مانیفست باید موضوعات و مقولات روشن و مشخص و جزئی باشد نه مبهم و نامشخص و کلی. سیاستمدار باید صریح و واضح صحبت کند و از اصطلاحات حوزه علوم سیاسی آگاه باشد نه اینکه تلویحی سخن بگوید که به سختی بتوان منظورش را از بافت و فحوای حرف‌هایش کشف کرد. مگر می‌توان درباره‌ی آناتومی مثلاً انسان صحبت کرد و از واژه‌های اسکلت، اندام، ستون فقرات و... سخن نگفت. مجمل و مبهم سخن گفتن بدون اصطلاحات علمی نشانگر عدم صراحت و شفافیت و کاربرد آنها توسط یک فرد، گروه یا حزب سیاسی است.

پزشکیان، جلیلی و قالیباف از نظر کاربرد نوع کنش گفتار با یکدیگر متفاوتند. کنش - گفتارهای اظهاری، اعلامی، عاطفی، ترغیبی و تعهدی همانطور که از نامشان بر می آید، هر کدام برای هدفی خاص به کار می روند و نشانگر موضعی متفاوتند. مثلاً در نوع اظهاری می توان به اظهار نظر و دیدگاه پرداخت و در نوع اعلامی موضعی را به صراحت اعلام کرد یا در نوع تعهدی به قولی متعهد شد. در این ارتباط، قالیباف در ترغیب و تهییج عواطف و احساسات مخاطبان برجسته تر است اما اصلاً عاطفی حرف زده است. پزشکیان و جلیلی بیشتر به اظهار نظر پرداخته اند. جلیلی بیشتر اعلامی حرف زده و مواضع انقلابی اش را صریح بیان کرده است. قالیباف بیشتر از پزشکیان و جلیلی تعهد و قول انتخاباتی داده است. ساختار و سیاق با چگونگی بیان ایده کانونی یا اصلی سر و کار دارد که معمولاً در آغاز، میان و پایان بندنوشت یا بندگفتار می آید و بند مستقیم، پیوندی و تعلیقی نام دارد. گاه نیز به صورت دوپاره، چند پاره و پنهان بیان می شود. در این راستا، قالیباف و پزشکیان صریح تر از جلیلی سخن گفته اند. البته هیچکدام از بند پنهان که معنی را تلویحاً می شود از آن استخراج کرد، استفاده نکرده اند. جلیلی نیز بیشتر از دو کاندیدای دیگر از بند تعلیقی استفاده است؛ در این بند ایده کانونی در آخر می آید و خواننده یا شنونده را در انتظار می گذارد که خود دارای زیبایی ادبی است.

از نظر سبکی، پزشکیان با استفاده از سبک برشماری، توضیحی و تشریحی به صورت روشن تری مانیفست خود را بیان کرده و از تحلیل، جدل و طرح و حل مسأله استفاده کرده است. جلیلی بیشتر به توضیح، تبیین و تحلیل گفتمان انقلاب پرداخته است. قالیباف نیز بیشتر به صورت خطابی و تأکیدی سخن گفته است و مردم را مورد خطاب قرار داده و بر ایده ها و افکارش تأکید کرده است.

دانشگاه خوارزمی

مرکز انفجار نسجی و مطالعات احتمالات